

AZ ÖREG KIRÁLY MEG A LEGKISEBB KIRÁLYFI

Egyszer volt, hol nem volt, a hetedhét országon is túlhan volt, ott ahol a kurta farkú malac túr, volt egyszer egy öreg király, annak volt három fia. Minekutána a király mán megöregödött, nem tudott határozni, hogy kinek adja, melyik fiára hagyja a királyságot. Összehívta a tanácsait, hogy megtárgyalják, hogy kinek tegyenek igazságot, hogy melyik fiára hagyja az örökségöt. Hát a tanácsosok azt tanácsolták, hogy próbára kell tenni a fiúkat. El kell küldeni őket országot és világot járni. Olyan föltételt kell nekik szabni, hogy amelyik egy év leforgása alatt a legkisebb kutyát meg tudja szerezni, azé lesz a királyság.

El is indú(1)t a három királyfi, három napig egy úton mentek. A harmadik napon odaértek egy kocsmához, hát betértek a kocsmába, megebédeltek. Kezdték tanakodni, hogy ez így nem jó lesz, mert így együtt járnak mind a három. Hát mikó(r) kiléptek a kocsmábú(1), látják, hogy három útágazat van, de mind a három útágazat egyforma. Megálltak, oszt tanakosznak, hogy most melyik úton induljanak el?

Hát az öregebb azt mondja, hogy ű megy jobb kéz felül az útnak. A középső a középső úton, a kisebbik pedig a balszélső úton. Hát osztán hagyjuk a két öregöt, tartsunk a fiatallal, a legkisebbikkel!

Megindul a gyerök, megy, megy, mendegél még három nap és három éjjel. Nagyon ki volt merű(1)ve, amikó(r) beért egy erdőbe. De mán rá is estelődött, gondó(1)ta, hogy itten maj(d) meghál. Leszáll a lórú(1), kezd magának gallyakat tördelni, hogy majd tüzet gyujt. Hát amikó(r) hozzá-

fog a tűzgyu(j)táshoz, lássa az erdőben valami lámpafény. Na, megy osztán a fény után, felül a lovára és megy. De egy jó óra hosszába kerü(l)t, mire odaért. Hát mikor odaért, csak ámult, hogy egy gyönyörű szép kastély van az erdő közepén. A kastély ki van világítással sok gyertyával, minden egy szál gyertyát egy kéz tart. Mindegy most mán, akánki fia, lánya lakik ebbe(n) a kastélyba(n), ű bemegy. Amint megy föl az emeletre, minden ki van világítással, a folyosó is. De csak a kezek lobognak ott a levegőben a gyertyával.

Mikor beér a szobába, ott terítve van az asztal. De sehol senki sincsen, mint azok a kezek, akik tartják a gyertyát, és láthatatlan zene szól. Amint ű ott gondó(l)-kozik, ha van vagy nincs gazdája, ha már terítve van az asztal, mivel éhös vót, hát hozzáfog ű vacsorázni. Amint hozzáfog a vacsorához, egysző(r) belép egy fehér cica.

— Jó estét, királyfi!

Emböri hangon megszólal a fehér cica.

— Adjon isten, fehér cica.

— Hát mi járatban vagy?

Hát elmondta a királyfi, hogy mi járatban van, hogy mi az édesapjának a kívánsága, és azt akarja beszerezni.

— Jó helyön jársz, királyfi. Nyugodtan vacsoráljál! Itt van a hálószobád is. Nyugodtan vacsoráljál, és utána fekjüdj le!

Hát nap nap után hallja a láthatatlan zenét, nem lát mást senkit, csak a fehér cicát. Étközéskö(r) be-bement hozzá, de napközben azt se látta.

Hát közben mán ott vót egy évig, mert az vót a határidő, hogy egy évön belül szörözzék be azt a kis kuszikát*, amiről szó vót. És majd abban a vendéglőben, amelyben szétváltak, majd megint találkoznak, ahogyan azt megbeszél-

* kutyuskát.

ték. Hát osztán, amikó(r) elgyün az utolsó idő, nagyon búsul a királyfi. Azt mondja neki a fehér cica:

— Mért búsu(l)sz, királyfi?

— Hogyne búsu(l)nék, fehér cica, mikó(r) mondtam, hogy mi járatban vagyok, és még sehol semmi nincs.

— Nyugodtan aludjál, reggelre minden meglösz.

Mikor reggel fölkel a királyfi, a fehér cica átad neki egy diót:

— Itt van, királyfi, ebben van az, amit kívánsz. De a világér(t) ezt föl ne törd, míg haza nem érsz, az édösapád elé!

A fiú megköszönte, zsebbe tette, elvágtatott. Akkor már, mire ű a kocsmához ért, akkó(r) mán az ű két bátyja várta űtet. Hát azokná(l) is vót gyönyörű szép kis kuszika. Egyik szebb, mint a másik.

— No, öcsém, hol a tied?

Előveszi a diót a zsebbű(l).

— Itt van.

Kinevette a két idősebb, hogy szép kis kutya az, amelyik ebben a dióhéjban van.

Avval osztán elmennek haza. Mikor beérnek, persze aztat nem lehetett elgyugni, azt a két kiskutyát, azt látták a tanácsosok is, meg a királyfiak is. A királynak nagyon megtetszett a kutya.

— Hát fiam, hol a tied?

— Itt van ni!

Avval megtörte a diót, és abbú(l) kiugrik egy picike kis kuszika. Hát tagadhatatlan, hogy ű nyerte meg a királyságot, a kisfiú.

Na, jó, megin(t) összeű(l)tek a tanácsosok, hogy ne sértsek meg a gyerököket, még egy próbát meg kell tenni. Összeű(l)tek megen tanácskozni, hát azt határozták el, hogy amelyik a legfinomabb vásznat tudja elhozni, előteremteni, amit köröszkül lehet húzni egy tú fokán, azé lesz a királyság.

Hát a gyereköknek nemigen tetszött ez a mafla föladat, ugyebár. Azt meg mán hol lehet beszerezni, hogy egy vég vásznat át lehet húzni a tű fokán? De nincs nekik mit tenni, el kell menni megen. Megen csak odaérnek a csárdához, az elébbenihön. Ott megen elbúcsuztak, ki-ki ment a maga útján.

A királyfi, a legkisebb, megen csak odatartott, ahol a kastély van. Ott oszt a fehér cica szívesen fogadta. Megint teltek-múltak az idők. Elgyütt megen az utolsó nap, hogy reggel megint kell neki menni vissza, a bátyjaihoz. Megen nagy szomorúságba esett.

— Mi a baj, királyfi?

— Hej, fehér cica, nagy baj van! Itt az idő, amikó(r) kell mennem, és nincs meg, amiér(t) én gyüttem.

— Ne búsulj te, királyfi, semmit sem! Reggel, mire föl-kelsz, minden meglesz kívánságod szerint!

Fölébredt a királyfi, átadott neki a fehér cica egy borsószemet:

— Itt van, királyfi, amit kívánsz. De föl ne törd, amíg haza nem érsz!

Hát megint csak megy, találkozik ott a kocsmáná(l) a két bátyjával, azok mán várnak rá.

Hát osztán azok mutassák a vásznat, ez meg, a legkisebbik, szegény, nem tudta megmutatni, mert benn vót a borsószemben. Csak a borsószemet tudta mutasztani. No, összenéztek a bátyjai, hogy úgy fog járni evvel is, mint a kuttyával.

Hát amikó(r) hazaértek, nagyon nehezen fért ám át a tű fokán a két öregebb bátyjáié. De ez mikó(r) kibontotta a borsószömbű(l), csak csudálkoztak a tanácsosok is, meg a király is, hogy micsoda szép, gyönyörű vásznat hozott. Úgy csúsztott átal, mintha csak cérnát húztak vóna a tűbe.

Megint összenéztek a tanácsosok, hogy megin a legkisebb nyerte meg a királtságot.

No, megin összeülnek a tanácsosok, hogy van még egy

föladat. Kettő mán megvolt, most lögyön egy harmadik is. Ha mán király lett, legyen királyné is.

Megent kiadták a három fiúnak a parancsot, hogy menjenek el megent, és amelyik a legszebb leánt hoz feleségnek, azé lesz a királyság. Nem számít, hogy szegény vagy gazdag, báró vagy cigány, csak számít a szépség.

Megent csak elment a három királyfi nagy búsan. Mennek, mendegélnek a kocsmáig egy úton, a kocsmánál megent elváltak. Ki-ki a maga útján ment.

Hagyjuk megent a két öregebbet a maga útján, menjünk csak a kisebbikke(l)! A kisebbik megint csak odatart a kastélyhoz, a fehér cicához. A fehér cica mán várta.

— Meggyütté(l), barátom?

— Meggyüttem.

Nagyon gyorsan elmúltott ottan az idő, nagyon gyorsan összebarátkozott a fehér cicával. A zene meg szól éjjel-nappal, de láthatatlan.

No, elgyün megen az idő, nagyon szomorkodik a királyfi.

Kérdezi a fehér cica:

— Mien* szomorkodsz, királyfi?

— Ej, fehér cica, nagy bajban vagyok én!

— Mé(rt)?

— Most azé(rt) kú(l)dött el az apám — mert hároman vagyunk testvérök —, hogy aki legszebb lányt visz magának haza feleségül, azé lesz a királyság.

— Ne búsulj te azon, királyfi, legkisebbet se! Rántsdi ki a kardodat, vágd le a farkamat, és dobd be a kandallóba.

— Én a te farkadat? Hogy én neköd fájdalmat okozzak? Te, aki oly jótevőm voltál?

— Könörgöm, vágd le a farkamat. Tovább ne kérdezz semmit, és dobd bele a tűzbe! Nekem az fájdalmat nem okoz.

— Hát, ha az a kívánságod, akkó(r) teljesüljön.

* min.

Kirántotta a kardját, levágta a fehér cica farkát, beledobta a kandallóba, abba(n) a pillanatba(n) ott állt előtte a világnak a legszebb nője.

— Na, szívennek szép szerelme, te mentettél fel a varázs alul. Én mast mán hetvenhét éve ez alatt a varázslat alatt állok. Elárkozott egy boszorkány, hogy csak egy királyfi menthet fel a varázslat alul, az, aki feleségül akar elvenni. Itt van most az idő, és te vagy az a királyfi, aki a varázslat alul fölmentettél.

Hát osztán a királyfinak is megtetszett a lány.

— Jól van, nem is muszáj menni a te szüleidhöz, mert itt van az én egész birodalmam, a királysággal együtt. (Mert királylány vót az is.) Itt van az erdő, itt a katonaság, a szolgaszemélyzet. (A kezek, amelyek tartották a gyertyát, azok mind belső személyzet, teljes épségben ott termöttek.) — Énnéköm sokkal nagyobb a királyságom, mindt a tied, maradjunk mi itt!

— Nem, nekem menni kell, mert az én két bátyám énrám vár!

No, mikor osztán elutaztak, de mán akkó(r) nem lóháton, hanem királyi fogaton — odaértek a kocsmáhol. Mikó(r) odaértek, akkó(r) néz ám a két királyfi, mert mán ezt nem tudta eltakarni a kisfiú. Hát meges csak az öccsük fogja megnyerni a királyságot, mer(t) ez megen csak kifogástalan szép. Olyan szép vót, hogy a nap is délben megállt rajta egy óra hosszát pihenni, hogy gyönyörködjön a szépségében.

Na, amikó(r) oszt hazaértek, akkó(r) tényleg a tanácsosok is belátták meg a király is, hogy megint csak a kisfiú lött a győztes. De a fiú lemondott, a kisebbik fiú a két bátyja javára. Űneki a vagyon nem kell, mer(t) az ű feleséginek van sokkal nagyobb királysága és birodalma, mint az édos-apjának. No, osztán megtartották a nagy lakodalmat, lakodalom után aztán visszavonultak a nőnek a birodalmába.

Itt a vége, tedd a jégre, majd elcsúszik valamerre!